

Rozsudek Nejvyššího soudu ČSR ze dne 24.09.1984, sp. zn. 11 To 72/84, ECLI:CZ:NS:1984:11.TO.72.1984.1

Číslo: 6/1986

Právní věta: Trest odnětí svobody, který má být vykonán v první nápravně výchovné skupině, je přísnějším trestem než trest odnětí svobody ve stejné výměře, který má být vykonán v nápravně výchovném ústavu pro mladistvé. Zákaz reformace in peius podle § 264 odst. 2 tr. ř. je proto porušen, jestliže soud prvního stupně z podnětu odvolání podaného jen ve prospěch obviněného po zrušení rozsudku odvolacím soudem uloží mladistvému trest odnětí svobody ve stejné výměře, ale pro výkon trestu ho zařadí do první nápravně výchovné skupiny, ačkoli při prvním odsouzení bylo rozhodnuto, že mladistvý vykoná trest odnětí svobody v nápravně výchovném ústavu pro mladistvé.

Soud: Nejvyšší soud České soc. rep.

Datum rozhodnutí: 24.09.1984

Spisová značka: 11 To 72/84

Číslo rozhodnutí: 6

Číslo sešitu: 1

Typ rozhodnutí: Rozsudek

Hesla: Výkon trestu odnětí svobody, Zákaz reformace in peius

Předpisy: 141/1961 Sb. § 264 odst. 2

Druh: Rozhodnutí ve věcech trestních

Sbírkový text rozhodnutí:

K odvolání mladistvého P. T. Nejvyšší soud ČSR částečně zrušil rozsudek městského soudu v Praze z 18. 5. 1984 sp. zn. 3 T 15/83, a to ve výroku o zařazení mladistvého P.T. do první nápravně výchovné skupiny, a současně rozhodl, že mladistvý vykoná podle § 81 odst. 1 tr. zák. uložený trest odnětí svobody v trvání tří a půl roku v nápravně výchovném ústavu pro mladistvé.

Z odůvodnění:

Rozsudkem městského soudu v Praze z 22. 9. 1983 sp. zn. 3 T 15/83 byl mladistvý P. T. odsouzen k trestu odnětí svobody v trvání tří a půl roku a pro výkon trestu byl zařazen podle § 81 odst. 1 tr. zák. do nápravně výchovného ústavu pro mladistvé. Proti rozsudku podal odvolání mladistvý sám; městský prokurátor odvolání v jeho neprospěch nepodal. Nejvyšší soud ČSR, když zrušil citovaný rozsudek městského soudu v Praze ohledně mladistvého P. T., zrušil jej tedy jen v důsledku odvolání podaného v jeho prospěch. Proto v novém řízení nemohl být mladistvému uložen přísnější trest, než jaký mu byl uložen dřívějším rozsudkem, když v novém řízení na podkladě skutečností, které by nově vyšly najevo, nebyl mladistvý uznán vinným těžším trestným činem (§ 264 odst. 2 tr. ř.). Městský soud v Praze však uložil trest přísnější. I když uložil trest odnětí svobody ve stejné výměře, svým

rozsudkem ze dne 18. 5. 1984 zařadil mladistvého nikoli do nápravně výchovného ústavu pro mladistvé, ale mezi zletilé odsouzené do první nápravně výchovné skupiny.

Tímto způsobem porušil městský soud v Praze zákon v ustanovení § 264 odst. 2 tr. ř., tedy tzv. zákaz reformace in peius. Jen v důsledku odvolání podaného ve prospěch uložil přísnější trest. Trest vykonávaný v jakékoli nápravně výchovné skupině vždy, jestliže je uložen ve stejné výměře, trestem přísnějším než trest vykonávaný v nápravně výchovném ústavu pro mladistvé. Při posuzování této otázky je třeba vycházet z toho, za jakých podmínek je ten který trest vykonán.

Podle zák. č. 59/1965 Sb., o výkonu trestu odnětí svobody se trest odnětí svobody u mladistvých vykonává za zvláštních podmínek upravených v oddílu dvanáctém. Z obsahu citovaného oddílu vyplývá, že režim ve výkonu trestu v nápravně výchovných ústavech pro mladistvé je mírnější než v ostatních ústavech, a tedy i mírnější než v první nápravně výchovné skupině. Lze poukázat např. na možnost podstatně většího styku s příslušníky rodiny, ať již písemného či osobního (§ 55), rozsah kázeňských trestů, který je u mladistvých užší, když některé závažnější tresty není možné vůbec uložit a u některých jsou stanoveny nižší sazby (§ 56), speciální úpravu pracovní doby (§ 57) atd.

Při správném uplatňování zásady zákazu reformace un peius nemohl tedy městský soud zařadit mladistvého P. T. do první nápravně výchovné skupiny, jak učinil, i když jinak by toto zařazení plně odpovídalo ustanovení § 81 a § 39a tr. zák.

Nejvyšší soud ČSR proto z podnětu podaného odvolání zrušil napadený rozsudek ohledně mladistvého P. T. ve výroku o jeho zařazení podle § 39a odst. 2 písm. a) tr. zák. do první nápravně výchovné skupiny a sám rozhodl tak, že mladistvý trest vykoná v nápravně výchovném ústavu pro mladistvé.